

مقایسه ویژگی‌های تدریس اثربخش از دیدگاه مدرسین و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان

فریبا عسگری^{۱*}، هاجر محبوب مؤدب^۲

۱. کارشناسی ارشد پرستاری، مربی گروه پرستاری، دانشکده پرستاری و مامایی شهید بهشتی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران

۲. کارشناسی ارشد پرستاری، مربی گروه پرستاری، دانشگاه آزاد اسلامی واحد آستارا، آستارا، ایران

دریافت مقاله: ۸۷/۴/۳۱ • پذیرش مقاله: ۸۸/۶/۱۶

زمینه و هدف: تدریس اثربخش، مجموعه رفتارهای معلم است که باعث دستیابی به اهداف آموزشی و یادگیری بهتر فراگیر می‌شود. هدف از انجام این پژوهش تعیین شاخص‌های تدریس اثربخش با استفاده از نظرات اساتید و دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی گیلان می‌باشد. روش کار: در این مطالعه توصیفی-مقطعی، ۹۰ مدرس که به طریق سرشماری و ۲۰۰ دانشجو که به صورت تصادفی انتخاب شدند، نمونه پژوهش را تشکیل دادند. ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ای پژوهشگر ساخت بود که روایی محتوا و پایایی آزمون مجدد آن مورد تأیید قرار گرفته بود و به صورت خود گزارش‌دهی تکمیل گردید. پرسش‌نامه در ۴ حیطه شامل دانش‌پژوهی، روش تدریس، قدرت ارتباط و شخصیت فردی طراحی گردید.

یافته‌ها: یافته‌های این تحقیق مشخص کرد که اولویت‌های حیطه‌های تدریس اثربخش از دیدگاه مدرسین دانش‌پژوهی، روش تدریس و قدرت ارتباط می‌باشد. از نظر دانشجویان حیطه‌های قدرت ارتباط، روش تدریس، شخصیت فردی و دانش پژوهی در اولویت می‌باشند. بین جنس و دیدگاه اساتید در مورد شاخص‌های تدریس ارتباط معنی‌دار مشاهده گردید ($P=0/043$). ارتباط معنی‌دار بین مشخصات فردی دانشجویان با دیدگاه آنان در مورد شاخص‌های تدریس مشاهده نگردید.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج توصیه می‌شود برای بهبود کیفیت تدریس، ویژگی‌های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان مورد توجه قرار گرفته و بر اساس آن به تدوین فرم‌های عینی و معتبر ارزشیابی پرداخته تا هدف نهایی ارزشیابی که ارتقاء کیفیت آموزشی است تسهیل گردد. **کلید واژه‌ها:** تدریس اثربخش، دانشجو، استاد

* نویسنده مسؤول: دانشکده پرستاری - مامایی شهید بهشتی، دانشگاه علوم پزشکی گیلان، رشت، ایران

مقدمه

در فرآیند آموزش، تدریس و یادگیری دو بخش وابسته به هم هستند اگر چه تدریس، فعالیت معلم است ولی نتیجه آن یادگیری است که معطوف به فراگیر یا دانشجو است، بنابراین اثربخشی باید از دیدگاه دانشجو و مدرس بررسی گردد تا بتوان از طریق نزدیک کردن دیدگاه‌ها به اثربخشی بیشتری در آموزش دست یافت (۸).

در اغلب موارد ویژگی‌ها از دیدگاه دانشجویان یا مدرسین بررسی شده است و تحقیقات کمی در زمینه مقایسه دیدگاه این دو گروه (دانشجویان و مدرسین) صورت گرفته است.

بررسی دیدگاه دانشجویان و مدرسین و توجه به نقاط مشترک و تفاوت‌ها می‌تواند گام مؤثری در تدوین الگوهای رفتاری مدرسین باشد. این پژوهش نیز با هدف تعیین دیدگاه مدرسین و دانشجویان در مورد ویژگی‌های تدریس اثربخش و مقایسه نظرات آن انجام شده است.

روش کار

این پژوهش یک مطالعه توصیفی - مقطعی است که در پاییز ۱۳۸۴ به منظور تعیین مهم‌ترین ویژگی‌های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان و مدرسین دانشگاه علوم پزشکی گیلان انجام شد. جامعه مورد مطالعه، دانشجویان و اساتید دانشکده‌های پرستاری، مامایی و بهداشت دانشگاه علوم پزشکی گیلان بودند. روش نمونه‌گیری اساتید به صورت سرشماری بود که از ۱۰۰ نفر در نهایت ۹۰ پرسش‌نامه تکمیل گردید. حداقل حجم نمونه لازم در گروه دانشجویان بر اساس نتایج سایر مطالعات انجام شده، ۲۲۰ نفر برآورد گردید، جهت اطمینان بیشتر ۲۵۰ دانشجو با استفاده از روش نمونه‌گیری تصادفی از مقاطع کاردانی اتاق عمل، هوشبری، بهداشت محیط، مبارزه با بیماری‌ها، بهداشت حرفه‌ای و کارشناسی پیوسته و ناپیوسته پرستاری و مامایی و کارشناسی ارشد پرستاری انتخاب شدند، و در نهایت ۲۰۰ پرسش‌نامه به‌طور کامل تکمیل شده و مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

تدریس فرآیندی گروهی و دو طرفه است که در طی آن فراگیر و آموزش‌دهنده هر دو از یکدیگر تأثیرپذیری دارند (۱). دستیابی به تدریس ایده‌آل، مستلزم پیوندهایی محکم بین اهداف درس، روش‌های یاددهی و یادگیری دانشجویان می‌باشد (۲). وظایف یک عضو هیأت علمی در دانشگاه در ۷ بخش شامل: آموزش، پژوهش، مراقبت از بیماران، مدیریت، فعالیت‌های تخصصی در خارج از دانشگاه، توسعه فردی و فعالیت‌های مدنی، قابل طبقه‌بندی است (۳).

هر عضو هیأت علمی بر حسب توانمندی‌ها، قابلیت‌ها، علایق شخصی، شرایط و نیازهای مؤسسه ممکن است در یک یا چند حیطه فعالیت بیشتری داشته باشد، ولی یکی از عمده‌ترین وظایف او تدریس و آموزش دانشجویان است که کیفیت آن در ارتقای انگیزه، نشاط، نوآوری و افزایش کارایی استاد و دانشجو تأثیر بسزایی دارد (۴).

یکی از مشکلات اساسی در آموزش نداشتن شاخص‌های تدریس اثربخش است. منظور از تدریس اثر بخش مجموعه‌ای از عملکردها و ویژگی‌های استاد است که باعث دستیابی به اهداف آموزشی و یادگیری دانشجو می‌شود. اگر چه یادگیری به عوامل متعدد دیگری از جمله رفتارهای دانشجو، انگیزه یادگیری، محتوای برنامه درسی، محیط و منابع فیزیکی نیز بستگی دارد (۱،۵).

در زمینه ویژگی‌های تدریس اثربخش تحقیقات متعددی صورت گرفته است. اسلوان (Osloan)، ویژگی‌های معلم اثربخش را از دیدگاه ۳۱۲ دانشجوی پزشکی بررسی نمود و نتیجه گرفت از نظر دانشجویان، تماس بیشتر با دانشجو، به عنوان الگوی مثبت مطرح بودن، ارتباط تشویق‌کننده و سازمان‌دهی خوب فعالیت‌ها، از ویژگی‌های اثربخش معلمین می‌باشد (۶).

وهابی نیز در بررسی ویژگی‌های یک استاد خوب از دیدگاه دانشجویان، علاقه به استاد، احترام به دانشجویان، ویژگی‌های شخصی و ارتباط بین فردی را از جمله ویژگی‌های مهم در اثربخشی تدریس یک استاد خوب بیان کرده است (۷).

محدوده سنی ۲۴-۲۱ سال قرار داشتند. مدت تحصیلات دانشگاهی ۴۱ درصد از دانشجویان، ۲-۱ سال و بقیه بیش از دو سال بود. ۲۰ درصد دانشجویان در مقطع کاردانی، ۶۸ درصد در مقطع کارشناسی و ۷ درصد در مقطع کارشناسی ارشد تحصیل می‌کردند.

از کل اعضای هیأت علمی، ۸۱٪ زن و بقیه مرد بودند. ۸۶/۶۷٪ از مدرسین در مرتبه مربی و بقیه در مرتبه استادیاری قرار داشتند. ۱۰ درصد نمونه‌ها، عضو هیأت علمی گروه‌های آموزشی دانشکده بهداشت و ۹۰ درصد از دانشکده‌های پرستاری و مامایی بودند. سابقه کار ۶۴٪ از ایشان بین ۲۰-۱۰ سال بود.

نتایج نشان داد از نظر دانشجویان، قدرت ارتباط، روش تدریس، شخصیت فردی و دانش‌پژوهی به ترتیب مهم‌ترین جنبه‌های تدریس اثربخش را به خود اختصاص می‌دهد.

دانشجویان در حیطه دانش‌پژوهی، ویژگی‌های علم و دانش، ارائه مطالب به روزتوسط یک استاد را به‌عنوان مهم‌ترین ویژگی‌های تدریس اثربخش مطرح نمودند (جدول شماره ۱).

در حیطه روش تدریس، دانشجویان ویژگی‌های انتقال شفاف و واضح مطالب، آماده‌سازی کلاس برای تفکر و بحث را با اولویت بیشتری مد نظر داشتند.

دانشجویان در حیطه قدرت ارتباط، ویژگی‌های ارتباط دوستانه با دانشجو و ایجاد مشارکت دانشجو در مباحث را مهم‌ترین ویژگی‌های یک استاد در تدریس اثربخش را در نظر گرفته بودند.

در حیطه شخصیت فردی، ویژگی‌های اعتماد به نفس و قاطعیت یک استاد به عنوان مهم‌ترین ویژگی عنوان شد.

ابزار گردآوری داده‌ها پرسش‌نامه‌ای شامل ۲ بخش بود. بخش اول به‌منظور تعیین ویژگی‌های فردی دانشجویان (سن، جنس، مقطع و رشته تحصیلی، سوابق تحصیلی) و اساتید (سن، جنس، سابقه کار، مرتبه علمی، رشته تخصصی و دانشکده) طراحی شد. بخش دوم نیز به‌منظور تعیین مهم‌ترین ویژگی‌های تدریس اثربخش در چهار حیطه دانش‌پژوهشی (۴ ویژگی)، روش تدریس (۵ ویژگی)، قدرت ارتباط (۵ ویژگی) و شخصیت فردی (۹ ویژگی) تدوین گردید. از پاسخ‌دهندگان خواسته شد تا ویژگی‌های هر حیطه را به ترتیب اولویت مشخص نمایند. به اولویت‌ای یعنی اثربخش‌ترین ویژگی امتیاز ۱ و اولویت‌های بعدی به ترتیب ۲، ۳ و ... تعلق گرفت. پرسش‌نامه مورد استفاده در این مطالعه، توسط دکتر ظهور و همکارش در کرمان به‌کار گرفته شده (۳) و پس از تغییراتی در محتوا، ویژگی‌های تدریس اثربخش به کمک منابع معتبر داخلی و خارجی استفاده گردید. روایی محتوای پرسش‌نامه از طریق نظرسنجی از متخصصان مورد ارزیابی قرار گرفت و به‌منظور تعیین پایایی از روش آزمون مجدد در ۱۰ مدرس و ۱۰ دانشجو استفاده شد. (به ترتیب $T=0/76$ و $T=0/79$).

پرسش‌نامه‌ها در نیمه ترم به دانشجویان و اساتید داده شد و به روش خود گزارش‌دهی تکمیل گردید. داده‌ها توسط نرم‌افزار آماری SPSS.V.11 و با استفاده از آمار توصیفی (فراوانی و درصد) و استنباطی (آزمون مان ویتنی) مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

یافته‌ها

از کل دانشجویان ۷۲٪ زن بودند. میانگین (انحراف معیار) سن دانشجویان ۲۲/۱۱ (± ۱/۶۸) سال و ۵۳ درصد در

جدول ۱: دیدگاه دانشجویان در مورد شاخص‌های تدریس اثربخش به تفکیک سؤالات

حیطه	سؤالات					
	اولویت اول		اولویت دوم		اولویت سوم	
	تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
دانش پژوهی	۳۲	۱۶	۱۴۰	۷۰	۱۶	۸
	۴	۲	۸	۴	۶۰	۳۰
	۸	۴	۱۶	۸	۶۴	۳۲
	۱۲۶	۶۳	۲۱	۱۱	۴۸	۲۴
روش تدریس	۱۲	۶	۲۰	۱۰	۲۰	۱۰
	۱۸	۹	۸۲	۴۱	۳۸	۱۹
	۱۱۵	۵۷	۳۹	۲۰	۳۰	۱۵
	۲۲	۱۱	۳۲	۱۶	۵۴	۲۷
قدرت ارتباط با دانشجویان	۱۴	۷	۱۸	۹	۴۲	۲۱
	۱۸	۹	۸۶	۴۳	۳۰	۱۵
	۱۸	۹	۸	۴	۲۸	۱۴
	۱۸	۹	۲۲	۱۱	۴۸	۲۴
	۱۰۲	۵۱	۵۴	۲۷	۴۰	۲۰
	۳۴	۱۷	۳۰	۱۵	۵۰	۲۵
خصوصیات فردی	۸۰	۴۰	۳۸	۱۹	۳۰	۱۵
	۳۰	۱۵	۳۴	۱۷	۳۲	۱۶
	۲۲	۱۱	۱۶	۸	۳۶	۱۸
	۴	۲	۴	۲	۲۰	۱۰
	۸	۴	۸	۴	۲۶	۱۳
	۱۰	۵	۱۲	۶	۲۶	۱۳
	۸	۴	۶۶	۳۳	۱۲	۶
	۱۴	۷	۱۶	۸	۸	۴
	۲۴	۱۲	۶	۳	۱۰	۵

انتقال شفاف و واضح مطالب بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده بود.

در حیطه قدرت ارتباط، ایجاد مشارکت دانشجویان در مباحث، دسترسی آسان به استاد در خارج از کلاس بیشترین امتیاز را به خود اختصاص داده و در نهایت در حیطه شخصیت فردی، اعتماد به نفس و قاطعیت، بیان شیوا و ساده از بیشترین امتیاز برخوردار بود. (جدول شماره ۲)

بین مشخصات دموگرافیک دانشجویان و دیدگاه آنان در مورد شاخص‌های تدریس اثربخش از نظر آماری هیچ ارتباط معنی‌داری مشاهده نگردید.

نتایج نشان داد که از نظر مدرسین، دانش‌پژوهی، روش تدریس، قدرت ارتباط و شخصیت فردی به ترتیب مهم‌ترین جنبه‌های تدریس بخش را به خود اختصاص داده بود. در حیطه روش تدریس، آماده‌سازی کلاس برای تفکر و بحث،

جدول ۲: دیدگاه اساتید در مورد شاخص‌های تدریس اثربخش به تفکیک سؤالات

حیطه	سؤالات	اولویت اول		اولویت دوم		اولویت سوم	
		تعداد	درصد	تعداد	درصد	تعداد	درصد
دانش پژوهی	تسلط و آگاهی (دانش) بر موضوع	۸	۹	۱۱	۱۲	۴۲	۴۷
	سابقه پژوهشی	۱۰	۱۱	۱۸	۲۰	۱۹	۲۱
	سابقه تدریس	۲۲	۲۴	۴۸	۵۳	۱۹	۲۱
	ارائه مطالب نو (جدید)	۵۰	۵۶	۱۳	۱۵	۱۰	۱۱
روش تدریس	بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی	۱۴	۱۶	۹	۱۰	۱۱	۱۲
	آماده‌سازی کلاس برای تفکر و بحث	۴۱	۴۶	۲۲	۲۴	۱۶	۱۸
	انتقال شفاف و واضح مطالب	۲۰	۲۱	۴۲	۴۷	۲۱	۲۳
	سازماندهی، توالی و تنظیم مطالب	۱۱	۱۲	۱۲	۱۳	۳۵	۳۹
قدرت ارتباط با دانشجویان	توانایی در برقراری ارتباط موضوع درس با وظایف شغلی آینده	۴	۵	۵	۶	۷	۸
	ایجاد مشارکت دانشجو در مباحث	۴۹	۵۴	۱۸	۲۰	۱۷	۱۹
	توضیح مجدد مطالب و رفع اشکالات	۷	۸	۷	۸	۷	۸
	دسترسی آسان به استاد خارج از ساعات کلاس	۱۰	۱۱	۳۸	۴۲	۲۰	۲۲
خصوصیات فردی	ارتباط دوستانه و صمیمی با دانشجویان	۹	۱۰	۱۲	۱۳	۱۳	۱۴
	عدالت در ارزشیابی	۱۵	۱۷	۱۵	۱۷	۳۳	۳۷
	با اعتماد به نفس و قاطع	۳۵	۳۷	۱۵	۱۷	۱۲	۱۳
	بیان شیوا و ساده	۱۲	۱۳	۲۹	۳۰	۱۲	۱۳
	ظاهر آراسته	۶	۷	۶	۷	۱۴	۱۶
	رعایت هنجارهای اجتماعی و اخلاقی	۴	۵	۵	۶	۸	۹
	شوخ طبع و بشاش	۴	۵	۵	۷	۸	۹
	انتقادپذیر	۷	۸	۶	۷	۱۰	۱۱
	دارای لحن و کلام احترام‌آمیز با دانشجو	۷	۸	۸	۹	۷	۸
	وقت شناسی و حضور به موقع در کلاس	۸	۹	۷	۸	۹	۱۰
علاقه‌مند به تدریس	۷	۸	۸	۹	۱۰	۱۱	

نگردید. ($P= ۰/۰۷۱$). در حیطه قدرت ارتباط درمورد تمام ویژگی‌ها (۵ ویژگی) اختلاف معنی دار بین استاد و دانشجو ملاحظه گردید ($P= ۰/۰۰۰$). در حیطه خصوصیات فردی تنها در ویژگی انتقادپذیری، اختلاف معنی دار بین استاد و دانشجو ملاحظه نگردید ($P= ۰/۶۵۵$).

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج حاصل از این پژوهش که به تعیین مهمترین شاخص‌های تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان و مدرسین می‌پردازد، با برخی از تحقیقات همسو بوده و با برخی مغایرت دارد. مهم‌ترین شاخص تدریس اثربخش از دیدگاه دانشجویان

ضمناً نتایج حاصل از این بررسی نشان داد که تنها بین جنس اساتید و دیدگاه آنان درمورد شاخص‌های تدریس اثربخش بر اساس آزمون مان ویتنی ارتباط معنی‌دار وجود داشت ($P= ۰/۰۴۳$).

بر اساس نتایج حاصل از مقایسه بین دیدگاه دانشجویان و اساتید در مورد هر ویژگی از حیطه‌های شاخص‌های تدریس اثربخش مشخص گردید که در حیطه دانش پژوهی تنها در ویژگی سابقه پژوهشی استاد اختلاف معنی دار بین استاد و دانشجو مشهود نبود ($P= ۰/۰۸۲$).

در حیطه روش تدریس تنها در ویژگی بهره‌گیری از وسایل کمک آموزشی اختلاف معنی دار بین استاد و دانشجو ملاحظه

بود (۱۰،۱۲). دانشجویان به قدرت ارتباطی استاد، ایجاد زمینه مشارکت در مباحث درسی و دسترسی آسان به استاد در خارج از ساعات کلاس، بیش از به روز بودن و تسلط علمی استاد اولویت می دهند.

این مسئله از این جهت مهم است که برای استادان تنها داشتن دانش، کافی نیست بلکه برقراری یک ارتباط مناسب می تواند موجب ایجاد انگیزه و حتی پیشرفت تحصیلی در دانشجویان گردد، زیرا که توانایی برقراری ارتباط صحیح بین مدرس و فراگیران یکی از مهم ترین مهارت های ضمن تدریس می باشد (۱۳،۱۴).

در این مطالعه دانشجویان و اساتید در حیطه روش تدریس به ویژگی های آماده سازی کلاس برای تفکر و بحث، انتقال شفاف و واضح مطالب، اولویت بیشتری قائل بودند. وکیلی و همکاران نیز در بررسی خصوصیات یک مدرس خوب از دیدگاه دانشجویان و استادان این نتیجه را به دست آورده بودند (۱۳).

کارشناسان آموزش معتقدند مشخص بودن اهداف و طرح درس باعث ایجاد انگیزه فراگیران برای حضور مرتب در کلاس، تعقیب مطالب، شرکت فعال در بحث ها و به طور کلی یادگیری بیشتر می گردد (۱۵،۱۶).

در این پژوهش هیچ ارتباط معنی داری بین ویژگی های دموگرافیک دانشجویان با دیدگاه آنان در مورد شاخص های تدریس اثربخش مشاهده نگردید که با نتایج بعضی از مطالعات مغایرت دارد. در مطالعه ای نشان داده شد که دانشجویان با مدت تحصیل کمتر به جنبه قدرت ارتباط بیشتر از دانشجویان قدیمی بها داده اند (۱۰-۱۲).

در این مطالعه بین جنس و دیدگاه اساتید در رابطه با تعیین شاخص های تدریس اثربخش، ارتباط معنی داری مشهود بود. این یافته با نتایج به دست آمده از تحقیق قادری و همکار نیز همخوانی دارد. در این مطالعه ۵۳/۶۴ درصد اساتید زن اولویت اول را حیطه دانش پژوهی مطرح نمودند، در حالی که ۴۹/۷۹ درصد اساتید مرد حیطه دانش پژوهی را در اولویت

علوم پایه دانشگاه علوم پزشکی ایران صرفاً جنبه روش تدریس بوده است (۹)، در صورتیکه دانشجویان علوم پزشکی کرمان مهم ترین جنبه های تدریس را روش تدریس و قدرت ارتباط مطرح نمودند (۳). وهابی و همکاران در بررسی ویژگی های یک استاد خوب، علاقه به استاد، احترام به دانشجو و ارتباط بین فردی را به عنوان مهم ترین ویژگی ها در اثربخشی تدریس یک استاد خوب مطرح نمودند (۷،۸).

حیطه قدرت ارتباط از نظر دانشجویان نسبت به سایر ویژگی ها در اولویت بود در حالیکه از نظر مدرسین حیطه دانش پژوهی در اولویت قرار داشت، البته اساتید به ارائه مطالب به روز و داشتن سابقه آموزشی در حیطه دانش پژوهی اشاره داشتند، احتمالاً به این دلیل که مدرسین محتوای آموزشی و به روز بودن اطلاعات را مهم تر از سایر موارد دانسته اند، تحقیقات چندی نشان داده اند که بین سوابق آموزشی استاد و مهارت های اصلی فرآیند تدریس همبستگی مثبت وجود داشته است به همین دلیل در تدریس اثربخش به سابقه آموزشی مدرس که منجر به ایجاد مهارت وی در تدریس مؤثر می گردد اهمیت خاصی قائل شده اند (۱۰،۱۱).

در پژوهشی که صالحی و همکاران به منظور مقایسه نظرات مدرسین و دانشجویان پرستاری و مامایی از نظر تعیین ویژگی های مدرسین بالینی انجام دادند، بیان نمودند که ویژگی های ارتباطی در اثربخشی تدریس دارای میانگین بیشتر بوده است (۶).

شایسته فرد و همکاران در مطالعه توصیفی - مقایسه ای خود مبنی بر تعیین شاخص های تدریس اثربخش از دیدگاه اساتید و دانشجویان در حیطه دانش پژوهی اساتید به ارائه مطلب به روز و داشتن سابقه آموزشی اشاره داشته اند، این امر در سایر تحقیقات نیز دیده می شود، که به بیان همبستگی مثبت بین سوابق آموزشی استاد و مهارت های اصلی فرآیند تدریس تأکید نموده اند (۱۰،۱۱). این مطلب با نتایج تحقیق حاضر تا حدودی همخوانی دارد. مسلماً هر چه معلم بر مطالب درسی بیشتر مسلط باشد سخنان او قابل فهم تر و روشن تر خواهد

از دیدگاه دانشجویان توجه بیشتری مبذول دارند. با در نظر گرفتن نتایج پژوهش پیشنهاد می‌گردد: شاخص‌های تدریس اثربخش به کلیه اساتید معرفی شود، همچنین در ارزشیابی اساتید چهار حیطه مطرح شده بر طبق اولویت مورد توجه قرار گرفته و بر اساس آن فرم‌های معمول بازنگری شده و به تدوین فرم‌های عینی و معتبر ارزشیابی پرداخته شود، تا هدف نهایی ارزشیابی که ارتقای کیفیت آموزش است تسهیل گردد.

سپاسگزاری

پژوهشگران بر خود لازم می‌دانند که مراتب تشکر و سپاس خود را از اعضای محترم هیأت علمی و دانشجویان عزیز که در این تحقیق همکاری نمودند اعلام نمایند، زیرا بی‌شک بدون همکاری صمیمانه این عزیزان انجام این تحقیق میسر نبود.

References

1. Safavi A. General teaching methods and techniques. Tehran: Mahyar Pub; 2003. [In Persian]
2. Seif AA. Methods of educational measurement and evaluation. Tehran: Doran Pub; 2003. [In Persian]
3. Zohour A, Eslami Nejad T. Indicator of teaching effectiveness from the perspective of Kerman University of Medical Sciences. Payesh 2003; 4: 5-13. [In Persian]
4. Adhami A, Reihani H, Fattahi Z, Nakhaei N, Fasihi Harandi T. Comparison of Student assessment of educational performance of the faculty with the teachers' self assessment in Kerman University of Medical Sciences. SDME 2005; 2 (1):25-32. [In Persian]
5. Delaram M. Clinical education from the viewpoints of nursing and midwifery students in Shahre-e-Kord University of Medical Sciences. IJME 2006; 6 (2): 15-21. [In Persian]
6. Salehi SH, Hassan Zahrayi R, Ghazavi Z, Amini P, Ziaei SH. The characteristics of effective clinical teachers as perceived by nursing faculty and students. IJME 2004; 4 (1): 43-37. [In Persian]
7. Vahabi A, Sayadi M, Shamsavari S, Khadem Erfan MB, Veisi A, Pouladi A. Study of characteristics of good teacher from the viewpoint of Kurdistan University of Medical Science. 8th Congress on Medical Education. Kerman: Kerman University of Medical Sciences; 2006: 175-6. [In Persian]
8. Benor DE, Leviyof I. The development of students' perceptions of effective teaching: the ideal, best and poorest clinical teacher in nursing. J Nurs Educ 1997; (36) 5: 206-11.
9. Amini M, Honardar M. The view of faculties and medical students' about evaluation of faculty teaching experiences. Komesheh 2008; 9 (3): 172-5. [In Persian]
10. Ghaderi R, Dastjerdi R. Teachers' and students' viewpoints about the characteristics of effective teaching Birjand University of Medical Sciences, April 2003-4. Journal of Medical Education 2005; 7 (2): 99-100.
11. Shayesteh Fard S, Hoshyari M, Khazani H. Comparison indices from the viewpoint of effective teaching teacher and students of Ahvaz University of Medical Sciences 2003. IJME 2003; 10: 42. [In Persian]

12. Henderson S. Clinical Teaching involves more than evaluating students. Available From: URL: <http://lsn.curtin.edu.au/tlf/tlf1995/henderson.html>.
13. Vakili MM, Nourian A, Mosavi Nasab SN. Study of characteristics a good teacher from perspective of teachers and students of Zanjan University of Medical Science. Journal of Zanjan Medical Education Development Center 2008; 24: 18-27. [In Persian]
14. Mckenna L. Meeting the learning needs of clinical nurse teacher: A pilot Program. AEJNE 2002; 2 (1): 1-8.
15. Bastable SB. Nurse as educator: Principles of teaching and learning. 2nd ed. Boston: Jones and Bartlett pub; 2003.
16. Markert RJ. What makes a good teacher? Lesson from teaching medical students. Acad Med 2001; 76 (8): 809-10.
17. Jacobson M. Effective and ineffective behavior of teachers of nursing as determined by their student. Nurs Res 1966; 15 (3): 218-24.

Comparing Characteristics of an Effective teaching from Teachers' and Students' Point of View, Guilan University of Medical Sciences

Fariba Asgari¹, Hajar Mahjoob Moadab²*

1. M.Sc. in Nursing, Instructor of Nursing Dept., Shahid Beheshti School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

2. M.Sc. in Nursing, Instructor of Nursing Dept., Astara Azad University, Astara, Iran

• Received: 21 Aug, 2008 • Accepted: 7 Sep, 2009

Background & Objective: An effective teaching is a collection of teachers' behaviors leading to educational goals and better learning. This study was conducted to determine the indices of an effective teaching from teachers' and students' point of view in Guilan University of Medical Sciences in 2005.

Methods: In this descriptive cross-sectional study, 90 teachers according to consensus and 200 students randomly selected participated. Data was collected using a researcher-made questionnaire, which its content validity and test-retest reliability were already confirmed. The questionnaires, including four main domains of scholarship, teaching method, communication ability and personality, were completed in a self-reporting way.

Results: Our findings suggest that the main domains of an effective teaching, according to teachers' point of view, include scholarship, teaching method and communication ability whereas students' believed that communication ability, teaching method, personality and scholarship are in priority. There was a significant relationship between sex and teachers' point of view about teaching indices ($P=0.043$). There was no significant relationship between students' demographic information and their point of view.

Conclusion: According to our results and to improve teaching quality, it is recommended to consider the characteristics of an effective teaching according to students' point of view and create objective and valid evolution forms to promote educational quality, the final goal of evaluation.

Key words: Effective teaching, Student, Teacher

*Correspondence: Shahid Beheshti School of Nursing and Midwifery, Guilan University of Medical Sciences, Rasht, Iran

• Tel: 0131-3228845

• Fax: 0131-5550097

• Email: asgari_f@gums.ac.ir